СИЛЛАБУС
2024-2025 оқу жылының көктемгі семестрі
«6В03201 Журналистика» білім беру бағдарламасы

Пәннің ID және атауы	Білім алушының өзіндік жұмысын (БӨЖ)	Кредиттер саны			Кредит-тердің жалпы саны	Оқытушының жетекшілігімен білім алушының өзіндік жұмысы (ОБӨЖ)
		Дәрістер (Д)	Семинар сабақтар (СС)	Зерт. сабақтар (ЗС)		
Фотожурналистика (84288)	4	1,50	4,50	30,00	36	. 6

ПӘН ТУРАЛЫ АКАДЕМИЯЛЫҚ АҚПАРАТ				
Оқыту түрі	**Циклы, компоненті**	**Дәріс түрлері**	**Семинар сабақтарының түрлері**	**Қорытынды бақылаудың түрі мен платфомасы**
Оффлайн	БП Таңдау компоненті	Кіріспе,лекциялар, презентация	Аралас семинар формасы: тақырып төңірегінде пікірталас, фототүсірілімдерді талқылау.	Тест тапсыру. Univer АЖ-да
Дәріскер (лер)	Абдраим Асылхан Әбдірайымұлы, аға оқытушы			
e-mail:	fotooner@mail.ru			
Телефоны:	87772162781			
Ассистент (тер)				
e-mail:				
Телефоны:				

ПӘННІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ ПРЕЗЕНТАЦИЯСЫ		
Пәннің мақсаты	**Оқытудан күтілетін нәтижелер (ОН)*** Пәнді оқыту нәтижесінде білім алушы қабілетті болады:	**ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ)**
Фотожурналистика және фотография жанрлары, олардың практикалық қолданылуы туралы нақты түсініктерді қалыптастыру; фотографияның публицистикалық және көркемдік құндылығын бағалауда және оның фотожурналистика жанрындағы орнын анықтауда аналитикалық қабілеттерін дамыту; репортаждық портрет жанрларында образ жасауда, газет жолағындағы мәтін мен фотосуреттің композициялық бірлігінде, газет имиджін қалыптастыруда практикалық дағдылар беру.	1. Алғашқы фотографияның пайда болу тарихы мен Қазақстандағы даму жолдары арқылы құнды суреттер негізін меңгереді.	1.1 Бейнелеу өнерінің негізінде фотография тарихының пайда болуын және фотокамера құрылысының жұмыс істеу процесін меңгереді.
		1.2 Ресей жерінен тұңғыш келген фотографтың суреттері мен алғашқы бейнеге түскен қазақ тұлғаларының фотосуреттерін біледі.
	2. Фотокамераның құрылысын, басқару режимдерін меңгеру арқылы, фотоаксессуарларды, объективтерді орынды пайдалануды біледі.	2.1 Фотокамераның басқару режимдеріндегі «P», «TV», «AV», «M» кәсіби режимдерін меңгеру арқылы, шығармашылық түсірілімдер жасайды.
		2.2 Керек-жарақтар, мен объективтерді жанрлар бойынша түсірілім қажеттілігімен пайдалана біледі.
	3. Экспозиция негіздерін дұрыс қолдану мен ақтық балансты табу арқылы, фотосуретке жарықты қажетті мөлшерде түсіруді үйренеді.	3.1 Жарық мөлшеріне байланысты сезімталдықты мейлінше төмендетіп, диафрагма мен ұсталымды анықтық тереңдігі не жылдамдыққа байланысты қалыпқа келтіреді.

		3.2 Ақтық балансты дұрыс таңдау арқылы, түстердің қанықтығын реттейді.
	4. Композиция негіздерін меңгеру арқылы, ойды, тақырыпты мағыналы жеткізу тәсілдерін шеше алады және Алтын кима ережесін,Фибоначчи сандарының түсірілімге әсер ету маңыздылығын біледі.	4.1 Түсірілімдегі негізгі нысанды сәтті орналастыра отырып түстер мен көлемдер үйлесімділігінің шешу жолдарын меңгереді.
		4.2 Фибоначчи санының табиғатта,адам дене-құрылыстарында жиі кездесетінін біледі.
	5. Фотожурналистика тарихы мен жанрлары ерекшеліктерін талдау арқылы фотоақпарат, фоторепортаж жасау қабілетін қалыптастырады.	5.1 Фотожурналистика саласындағы алғашқы пионерлердің еңбектерін саралай келе, бүгінгі бейнетүсірілімдерді жасау жолдарын үйренеді.
		5.2 Өзгенің және өз туындыларының орынды падалану жолдары мен авторлық құқықтардың сақталу жолдарын меңгеріп, оператордың кәсіби әдебі мен ережелерін дұрыс сақтауды үйренеді.
Пререквизиттер	Телерадиожурналистика, Операторлық шеберлік	
Постреквизиттер	Мультимедиалық журналистика; Композиция негіздері	
Оқу ресурстары	***Әдебиет:*** Негізгі: 1. Фомин А.В. Общий курс фотографии. М.- Лёгкая индустрия, 1977. – 336 2. Поллак П. Из истории фотографии. – М., 1983.- 295 3. Панфилова Н.Д. и Фомина А.А., «Искусство фотографии» М:, 1985г. 365с 4. Әбдірайымұлы А. «Фотожурналистика» оқу-әдістемелік құралы.Алматы.- Қазақ университеті баспасы,2016.-112 Қосымша: 5. Бояров П.И.,Лобко В.Д. Фотография (Энциклопедический словарь),М.1992, - 397 6. Джон Хеджкоу. Фотографии Ні класса. М., Омега, 2004, - 160. 7. Әбдірайымұлы А. «Қазақ фотошежірешілері. Тарих,дерек,өнер. Алматы. Қазақ университеті баспасы.2018. 8. А.А.Абдраим, О.Е.Алхаров, Е.Д.Калиниченко "Фототехник" біліктілігі: оқу құралы/ / - Нұр-Сұлтан қаласы: 2020. -310 б. **Зерттеушілік инфрақұрылымы** 1. М.Барманқұлов атындағы телестудия 2. Студенттік баспасөз орталығы (ауд. 201а). **Мәліметтердің кәсіби ғылыми базасы** 1. Әл-Фараби кітапханасы. **Интернет-ресурстар** 1. http://elibrary.kaznu.kz/ru ҚазҰУ кітапханасы 2. https://prophotos.ru. 3. https://youtu.be/nHw4VkIvYPU Оборудование для съемки. Как снимать фото-видео 4. http://photomanual.ru. 5. https://photooner.kz Фотоөнер ҚБ	

Пәннің академиялық саясаты

Пәннің академиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Академиялық саясатымен және академиялық адалдық Саясатымен айқындалады.

Құжаттар Univer ИЖ басты бетінде қолжетімді.

Ғылым мен білімнің интеграциясы. Студенттердің, магистранттардың және докоранттардың ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оқу үдерісінің тереңдетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде, студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде ұйымдастырылады. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу және ақпараттық технологияларды қолдана отырып, жаңа білім алу негізінде зерттеу дағдылары мен құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университетінің оқытушысы ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабақтар, зертханалық сабақтар тақырыбында, силлабустарда көрініс табатын және оқу сабақтары мен тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОБӨЗ, БӨЗ тапсырмаларына біріктіреді.

Сабаққа қатысуы. Әр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.

Академиялық адалдық. Практикалық/зертханалық сабақтар, БӨЖ білім алушының дербестігін, сыни ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагиат, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмаларды орындаудың барлық кезеңдерінде көшіруге жол берілмейді. Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда академиялық адалдықты сақтау негізгі саясаттардан басқа «Қорытынды бақылауды жүргізу Ережелері», «Ағымдағы оқу жылының күзгі/көктемгі семестрінің қорытынды бақылауын жүргізуге арналған Нұсқаулықтары», «Білім алушылардың тестілік құжаттарының көшіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі» тәрізді құжаттармен регламенттеледі.

Инклюзивті білім берудің негізгі принциптері. Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нәсілдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне, студенттің физикалық денсаулығына және т.б. қарамастан, оқытушы тарапынан барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әрқашан қолдау мен тең қарым-қатынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курстастарының қолдауы мен достығына мұқтаж. Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрселерден гөрі не істей алатындығы болып табылады. Әртүрлілік өмірдің барлық жақтарын күшейтеді.

Барлық білім алушылар, әсіресе мүмкіндігі шектеулі жандар, телефон /e-mail +7 777 216 2781 fotooner@mail.ru немесе MS Teams-тегі https://teams.microsoft.com/l/team/19%3A9piGKhDxJsP_j326EpP7YzBtF_JJVYNHGtR4RAcM5mM1%40thread.tacv2/conversations?groupId=f9d6e15e-dc34-43af-8200-194e15eae66e&tenantId=b0ab71a5-75b1-4d65-81f7-f479b4978d7b бейне байланыс арқылы кеңестік көмек ала алады.

MOOC интеграциясы (massive openlline course). MOOC-тың пәнге интеграциялануы жағдайында барлық білім алушылар **MOOC-**ка тіркелуі қажет. **MOOC** модульдерінің өту мерзімі пәнді оқу кестесіне сәйкес қатаң сақталуы керек.

Назар салыңыз! Әр тапсырманың мерзімі пәннің мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген, сондай-ақ **MOOC-**та көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.

БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Оқу жетістіктерін есептеудің балдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі

Баға	Балдардың сандық баламасы	% мәндегі балдар	Дәстүрлі жүйедегі баға
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	

Бағалау әдістері

Критериалды бағалау – айқын әзірленген критерийлер негізінде оқытудың нақты қол жеткізілген нәтижелерін оқытудан күтілетін нәтижелерімен ара салмақтық процесі. Формативті және жиынтық бағалауға негізделген.

Формативті бағалау – күнделікті оқу қызметі барысында жүргізілетін бағалау түрі. Ағымдағы көрсеткіш болып табылады. Білім алушы мен оқытушы арасындағы жедел өзара байланысты қамтамасыз етеді. Білім алушының мүмкіндіктерін айқындауға, қиындықтарды анықтауға, ең жақсы нәтижелерге қол жеткізуге көмектесуге, оқытушының білім беру процесін уақтылы түзетуге мүмкіндік береді. Дәрістер, семинарлар, практикалық сабақтар (пікірталастар, викториналар, жарыссөздер, дөңгелек үстелдер, зертханалық жұмыстар және т.б.) кезінде тапсырмалардың орындалуы, аудиториядағы жұмыс белсенділігі бағаланады. Алынған білім мен құзыреттілік бағаланады.

Жиынтық бағалау – пән бағдарламасына сәйкес бөлімді зерделеу аяқталғаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі. БӨЖ орындаған кезде семестр ішінде 3-4 рет өткізіледі. Бұл оқытудан күтілетін нәтижелерін игеруді дескрипторлармен арақатынаста бағалау. Белгілі бір кезеңдегі пәнді меңгеру деңгейін анықтауға және тіркеуге мүмкіндік береді. Оқу нәтижелері бағаланады.

Формативті және жиынтық бағалау	% мәндегі балдар

B-	2,67	75-79		Дәрістердегі белсенділік	5
C+	2,33	70-74		Практикалық сабақтарда жұмыс істеуі	20
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық	Өзіндік жұмысы	25
C-	1,67	60-64		Жобалық және шығармашылық қызметі	10
D+	1,33	55-59	Қанағаттанарлықсыз	Қорытынды бақылау (емтихан)	40
D	1,0	50-54		ЖИЫНТЫҒЫ	100

Оқу курсының мазмұнын іске асыру күнтізбесі (кестесі). Оқытудың және білім берудің әдістері.

Аптасы	Тақырып атауы	Сағат саны	Макс. балл
	МОДУЛЬ 1 Фотографияның пайда болуы		
1	**Д 1.** Фотография тарихы	1	2
	СС 1. Алғашқы фото туындысын талқылау	2	6
2	**Д 2.** Фотоаппаратты түрлері және құрылысы	1	2
	СС 2. Пленкалы және сандық киноаппараттардың жұмысы	2	6
	ОБӨЖ 1. Орындау бойынша кеңестер **БӨЖ 1** «Шәңгерей Бөкеев - тұңғыш фотограф» реферат бойынша нұсқаулық.	1	1
3	**Д 3.** Фотоаппараттың құрал-жабдықтары (аксессуарлары)	1	2
	СС 3. Фотокамера құрал-жабдықтарын пайдаланып көру. Штативтермен жұмыс.	2	6
	ОБӨЖ 2. Орындау бойынша кеңестер **БӨЖ 1.** Зерттеу жұмыстарын анықтау	1	1
4	**Д 4.** Объективтер. Оның түрлері	1	2
	СС 4. Фокустық ара-қашықтығы әртүрлі объективтермен түсірілімдер	2	6
	БӨЖ 1. BBC 2007 жылғы «Фотография данышпандары» деректі фильміне презентация дайындау	6	20
5	**Д 5.** Жарық және оның түрлері	1	2
	СС 5. Жарықпен және жабдықтармен (табиғи және жасанды) жұмыс жасау	2	6
	ОБӨЖ 3. Орындау бойынша кеңестер. **БӨЖ 2.** Бейнетүсірілімнің техникалық сапасына жауап беретін компоненттерді анықтау		
6	**Д 6.** Фототүсірілім режимдері	1	2
	СС 6. Сюжеттік режимдермен суретке түсіру	2	6
	БӨЖ 2 «Түнгі түсірілім» реферат	6	20
7	**Д 7.** Экспозиция негіздері	1	2
	СС 7. Диафрагма,Ұсталым,Сезімталдық параметрлерін қолдана отырып түсірілімдер жасау	2	8
Аралық бақылау 1			**100**
	МОДУЛЬ 2 Фотожурналист шеберлігіндегі маңызды факторлар		
8	**Д 8.** Композиция негіздері	1	2
	СС 8. Алтын қима ережесін қолдану тәсілдерін үйрену	2	7
	ОБӨЖ 4. Орындау бойынша кеңестер **БӨЖ 3.** Кәсіби шеберлікті өсіру жолдарын табу	1	1
9	**Д 9.** Фотография жанрлары	1	2
	СС 9. Студиядағы түсірілім,құжатқа,портретке	2	7
10	**Д 10.** Фотожурналистика және оның жанрлары	1	2
	СС 10. Ақпараттық,публицистикалық жанрларына түсірілімдер	2	7
	ОБӨЖ 5. Орындау бойынша кеңестер «Фибоначчи сандары» реферат **БӨЖ 3.** Көрерменге ой салатын фототуындыларды жасау әдістерін талқылау	1	1
11	**Д 11.** Қазақстан фотожурналистикасы	1	2
	СС 11. «Қазақстан баспасөзі фотошежірешілері» фотоальбомын талқылау	2	7
	БӨЖ 3. «Түркістан фотоальбомы» реферат	6	13
12	**Д 12.** Деректі фото әлем назарында	1	2
	СС 12. Қазақстандық, Рейтер агентігінің фотографы Ш.Жуматов	2	7
	ОБӨЖ 6. «Жер тұзы» деректі фильмі презентация **БӨЖ 4.**Кеңес беру		
13	**Д 13.** Фотосуреттерді өңдеу	1	2
	СС 13. Фотошоп бағдарламасымен жұмыс жасау (өңдеу,фотоколлаж)»	2	7
	БӨЖ 4 «ҚазҰУ - 90 жыл» фоторепортаж жасау	6	14
14	**Д 14.** Фото-бейне түсірілімнің кәсіби әдебі мен ережелері	1	2
	СС 14. Фотографияға түсіру мәдениеті (көшеде,көпшілік орындарда)	2	7
15	**Д 15.** Авторлық құқық ережелері	1	2
	СС 15. Авторлық құқық бойынша өткен сот процесстерін талдау	2	6
Аралық бақылау 2			**100**
Қорытынды бақылау (емтихан)			**100**
Пән үшін жиынтығы			**100**

ЖИЫНТЫҚ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ
ОҚУ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ
БӨЖ 1,БӨЖ2,БӨЖ3,БӨЖ4 Презентация (АБ 100%-ның 25%)

Критерий	«Өте жақсы» 20-25 %	«Жақсы» 15-20%	«Қанағаттанарлық» 10-15%	«Қанағаттанарлықсыз» 0-10%
Фотожурналистика жанрлары бойынша базалық білімін қалыптастыруы	Фотожурналистика жанрлары туралы теорияларды, тұжырымдамаларды терең түсінуі.	Фотожурналистика жанрлары туралы теориялары мен тұжырымдамаларын түсінуі.	Фотожурналистика жанрлары теориялары мен тұжырымдамаларын шектеулі түсінуі.	Фотожурналистика жанрлары туралы теорияларды, тұжырымдамаларды үстірт түсіну/түсінбеушіліктігі.
Фотожурналист жұмысының кең таралған әдістерімен таныс болуы	Фотографиялық түсірілім саласындағы алғашқы еңбектерді саралай келе, бүгінгі түсірілім жолдарын өте жақсы меңгерген	Фотографиялық түсірілім саласындағы алғашқы еңбектерді саралай келе, бүгінгі түсірілім жолдарын жақсы меңгерген	Фотографиялық түсірілім саласындағы алғашқы еңбектерді саралай келе, бүгінгі түсірілім жолдарын шектеулі меңгерген.	Фотографиялық түсірілім саласындағы алғашқы еңбектерді саралай келе, бүгінгі түсірілім жолдарын аз немесе мүлдем меңгермеген.
Нақты түсірілім алаңында жұмыс әдістерін игеруі	Ақтық балансты дұрыс таңдау арқылы, түстердің қанықтығын өте жақсы реттейді.	.Ақтық балансты дұрыс таңдау арқылы, түстердің қанықтығын жақсы реттейді.	Ақтық балансты дұрыс таңдау арқылы, түстердің қаныктығын қанағаттанарлықтай реттейді.	Ақтық балансты дұрыс таңдау арқылы, түстердің қаныктығын нашар реттейді.
Фотожурналист шеберлігі туралы теориялық ұғымдарын толық меңгеру барысында, шығармашылық әлеует көрсетуге мүмкіндігі	Фотоүсірілімдегі негізгі нысанды сәтті орналастыра отырып түстер мен көлемдер үйлесімділігінің шешу жолдарын меңгере,нақты практикалық ұсынымдар ұсынады.	Фотоүсірілімдегі негізгі нысанды сәтті орналастыра отырып түстер мен көлемдер үйлесімділігінің шешу жолдарын меңгере, кейбір практикалық ұсыныстарды ұсынады	Фотоүсірілімдегі негізгі нысанды сәтті орналастыра отырып түстер мен көлемдер үйлесімділігінің шешу жолдары талдауға негізделмеген және таяз.	Фотоүсірілімдегі негізгі нысанды сәтті орналастыра отырып түстер мен көлемдер үйлесімділігінің шешу жолдары өте төмен сападағы ұсынымдар.
Фоторепортажды таныстыру	Өте жақсы, тартымды түсірілім, визуалды эффектілердің, материалдардың тамаша сапасы, керемет жұмыс.	Жақсы тартымдылық, визуалды эффектілердің, басқа материалдардың жақсы сапасы, жұмыстың жақсы деңгейі.	Тартымдылық деңгейінің қанағаттанарлығы, визуалды эффектілердің, басқа материалдардың қанағаттанарлық сапасы, жұмыстың қанағаттанарлық деңгейі.	Тартымдылық деңгейінің төмендігі, визуалды эффектілердің, басқа материалдардың төмен сапасы, жұмыстың төмен деңгейі.

Декан ______________________ **Әуесбай Қ.**

Оқыту және білім беру сапасы бойынша
Академиялық комитетінің төрағасы ____________ **Негізбаева М.О.**

Кафедра меңгерушісі ______________ **Әлжанова Ә.**

Дәріскер ______________________ **Абдраим А.**